

„Gazeta” ieșe în mă-care di.
 Abonamente pentru Anstro-Ungaris:
 Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
 N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 N-rii de Duminecă 8 franci.
 Se prenumără la toate oficiile poștale din țară și din afară și la ad. colecțiilor.
 Împreună cu prețul de administrație, piața mare, târgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a. s. 15 bani. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

(Număr de Duminecă 43)

Nr. 238.—Anul LX.

Brașov, Duminecă 26 Octomvre (7 Noemvre)

1897.

Vorbele și faptele regimului unguresc.

Nici-odată, de când trăim pe acest pământ împreună cu draguții noștri stăpânitori de astăzi, n'a fost o mai mare contradicere, un mai mare contrast între vorbele și faptele lor, ca acum.

Încă înainte cu un șir de ani, când era la cârmă faimosul Tisza Kalman, care a pus temelia destrăbălării și demoralizării publice de astăzi, nu era așa de mare această deosebire. Acel Tisza avea cel puțin curajul de-a o spune pe față, că vră „să sdrobescă” naționalitățile nemaghiare, și omenii lui ne strigau în gura mare în dietă, prin întruniri și în congregații, că decă nu ne place aici, să mergem la București; dér sistemul lui, ori cât de asupritor și dușmănos ni-a fost, totuși n'a mers așa departe, ca să ne nege pe față chiar și dreptul de-a ne pute mișca și de-a pute protesta pe basa legilor unguresci.

A trebuit să ajungă la putere năsdrașul pașă dela Bistrița și Dej, discipulul lui Tisza, care l'a întrecut în fățarnicie, ca să vedem pus în practică cel mai nerușinat absolutism față cu naționalitățile și să-l vedem jucându-și mendrele cum nu și-le-a jucat nici în timpul stăpânirii bezirkerilor lui Bach, sub mantaua legeri și cu ajutorul aparatului ordinațiilor ministeriale, cari în ori-ce clipă, după placul și volnicia ministrului respectiv, găuresc, delătură și restornă legile, și așa atât de vitrege pentru Nemaghiari; și să audim tot-odată declarându-se sus și tare în dietă, că guvernul e cel mai binevoitor Românilor și celorlalte naționalități, că le face parte în mod

egal de scutul legilor și că nimic nu ar pute să le îndreptătescă a se dice, ori a se simți chiar asuprite și nedreptățite.

Pe când scriem acestea, proprietarul fôiei noastre, d-l Dr. A. Mureșianu, se află în arestul poliției din loc, unde a trebuit să între Dumineca trecută, ca să-și facă pedepsa de opt zile arest, ce 'i s'a dictat, pe lângă o amendă de 50 fl., negreșit numai pentru a dovedi, cât de mult se respectă în statul acesta drepturile și libertatea constituțională a cetățenilor; căci d-l Mureșianu nu a avut altă vină, decât că în ajunul alegerilor generale dietale a conchiămat o întrunire a alegătorilor români din Brașov și comitat, a conchiămat-o în totă ordinea și după lege, primind dela autoritatea comunală permisiunea de a-o ține, ca apoi volnicia fișpănescă să oprască cu forța în ultimul moment ține-rea ei.

Pentru această vedită încălcare a libertății de întrunire a alegătorilor români, garantată chiar prin legea electorală, în loc să fiă tras la răspundere fișpanul, a fost pedepsit convocătorul adunării.

Nu le va fi plăcut, de sigur, celor dela cârmă recursul bărbătesc, ce l'a înaintat convocătorul în contra acelu act brutal de violență; nu le va fi plăcut nici protestul energic, ce l'au subscris și publicat peste o mii de Români fruntași din acest comitat, căci o lună după violența săvârșită ministrul de interne dă o nouă ordonanță, prin care declară, că și comitetele electorale române sunt a se privi ca disolvate în urma cunoscutei ordonanțe a lui Hieronymi dela 1894, îndreptată în contra partidului național român.

Pe temeiul acestei ordonanțe, date cu o lună mai târziu de ce a fost convocată adunarea amintită mai sus, d-l Mureșianu a fost tras în Februarie a. c. încă și la răspundere, pentru-că a fost împedecat în esercitarea dreptului său constituțional și a fost judecat și pedepsit, cum vedurăm, pe cale administrativă poliționescă.

Asta-i dreptatea, asta-i legalitatea, acesta este scutul, ce-l dă guvernul Banffy, ca „cel dintăi păzitor al legilor”, Românilor din acest stat!

Acosta este armonia fiiescă, care după declarația cea mai nouă a lui Banffy, ar esista „între guvernul și națiunea maghiară și între naționalitatea română”!

Nimic nu ilustrează mai viu și mai bătător la ochi brutalitatea, fățarnicia și perversitatea sistemului acestuia de guvernare, decât cazul de față.

Luptele în Reichstrath.

Ședințele camerei austriace care s'au sfârșit erî șeptemăna în cea mai mare turburare din cauza obstrucțiunii Nemților, s'au reînceput Joi.

Ședința de dinainte de amăzi și de după amăzi au mai mers cum a mers, dér în ședința de seră, când s'a pus érași la ordinea zilei, proiectul de lege privitor la prelungirea provisorică pe un an a pactului cu Ungaria, scandalele și escesele provocate de opoziția nemțescă au ajuns în adevăr așa departe, încât se pôte dice cu drept cuvânt, că sunt ne mai pomenite în istoria dietelor.

Îndată ce vice-președintele Abrahamovicz a declarat, că urmază continuarea desbaterii provisorului pac-

tului, deputații din stânga radicală germană; între cari se afla acum și șeful lor Schoenerer, începură scandalul opunându-se presiului și vrând să împedecă continuarea ședinței și discutarea amintitului proiect de lege.

Ca să aibă o idee cetitorii noștri cât de turbulent a decurs această ședință, vom da aici o parte mică din scenele petrecute în această lungă ședință, care a durat totă nóptea:

Vice-președintele *Abrahamovicz*: provôcă pe acei deputați, cari sunt pentru continuarea desbaterii asupra provisorului să se ridice (Majoritatea se ridică). „Așa dér continuăm, dau cuvântul deputatului *Dr. Lueger*. (Sgomot și gălăgiă nespuse în stânga: „Nu-l lăsăm să vorbescă. Acosta este o violentare. Pfu! Pfu!”)

Kaiser: Volnică! acosta este un scandal înaintea întregii Europe, călcați regulamentul camerei (Strigări: Nu voim să suferim acosta! Sgomot mare).

V. președintele sună clopoșelul (Strigări: Abzug președintele!).

Wolf: Un om cinstit nu mai pôte merge cu aceștia. Omul acesta dela presiuiu a nebunit.

V. președ. sună din nou clopoșelul. *Schoenerer*: Nu credem, e dreptul nostru după regulament. (Nou tumult).

Wolf: Ađi nu sunt singur, astăzi sunt mai mulți d-le *Abrahamovicz*.

V. președ.: Deputatul *Dr. Lueger* are cuvântul.

Acum urmază strigări și vociferări nesfârșite. *Schoenerer* mereu strigă, că lui trebuie să i-se dea cuvântul la procesul-verbal.

Schoenerer: Nu cedez până ce nu mă veți da afară. (Risete în drépta, Strigări în stânga: *Schoenerer* are cuvântul! Tumult).

V. președ.: *Dr. Lueger* are cuvântul. *Schoenerer*: Înaltă cameră! (Sgomot mare, începe să vorbescă).

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

STROFE

la ocasiunea deschiderei Universității din Iași

de Ioan Ianov

în 26 Octomvre 1850.

Să te cânt o di mărită, Sânta di de bucurie
 Ce vei fi etern de martur cătră timpul viitor
 Că Românu'n libertate se'naltă cu mândria
 Ca un vultur cătră sóre, l'al luminilor isvor
 Ori-ce inimă română voies astăzi se trezesc
 Dela Nistru în Danubiu, din Euxin până 'n

[Carpați
 Și saltéză în fericire, când sciința nimicesce
 Ignoranța, care secolii ne-a ținut întunecați.
 Acest templu ce se'naltă la sciință și la arte
 Răspândi-va dulce rază pe pământul românesc,
 Precum după nópțe-un sóre luminéză 'n ori-ce

[parte
 Căile acelor, cari prin pustiuri rătăcesc,
 Și tu scumpă Românie, astăzi mândră și voiósă,
 După timpuri de durere ce-au trecut pe frun-

[tea ta,
 Étă ora când se nasce generația frumósă,
 Care barca sórtei tale printre secolii va purta!
 Libertatea și sciința dau putere și mărire,
 Ele 's rađa de viață pentru ori-și-ce popor;
 Te salut o Românie pentru sacra ta menire,
 Ce te 'naltă cu mândria cătră-un falnic viitor!
 Și pe-a timpurilor unde ce trec în eternitate
 Să lucescă fala noastră pe o stea în firmanent,

C'ai fost patriă iubită de sciințe și de arte
 Și ca Roma și Atena ai re'nvins în Orient.
 Nu răsunetul de arme, nici páraele de sânge
 Ridica-va 'n nemurire al têu nume, ca 'n trecut,
 Căci prin arte și sciințe au popórele-a se 'n-

[vinge.
 Rămânând mărirea celui care 'n sinu-i le-a

[crescut,
 Ér alesul României onorat etern să fiă,
 C'au pus ađi piétra sciinței pe pământul stră-

[moșesc,
 Pe-ale Patriei altare al său nume să se 'nscirie
 C'al lui August și Pericles, ce lumina amin-

[tesc.

Majestăței Sale Elisabeta,

(Regina României. *)

Cu câtă bucurie și inimă voiósă
 Moldova Te primesce 'n Iașu 'nveselit;
 Căci este multă vreme, Regină Grandiósă,
 În patria lui Ștefan de când nu ai venit!

Venirea Ta deșteptă întréga noastră țără
 Cu al iubirei Tale sóre făr' de nori,
 Precum se desmórtesce 'n dulcea primăvară
 Natura vestejită de vânturi și ninsori.

Tu ești podóba noastră, din fire 'mpodobită
 Cu daruri strălucite și suflet ángeresc,

*) Aceste versuri au fost împărțite la serbările din Iași cu ocasiunea reprezentației de gală.

Ce fac a Ta Corónă să fiă oțelită
 În dragoste adêncă de neamul românesc!

Coróna pe a Ta frunte e mai strălucitoare
 Decât alte coróne ce'n timp s'a întunecat,
 Căci vocea suferinței Te află 'n deșteptare,
 Și ori-care durere cu drag ai alinat.

În inima română, Tu ai făcut să crească
 Un arbor de iubire, etern nevestejit,
 La umbra cărui pôte un tron să se umbrască.
 Și de-ale sórtei vânturi să fiă ocolit.

Tu ești între Regine o falnică Regină,
 Cu ideal poetic și 'nalte cugetări,
 Al cărei suflet sbórá etern cătră lumină
 Lăsând în a lui urme poetice cântări!

Cu ce frumósă haină și mai strălucitoare
 Nu ar dori Moldova să îmbrace-al ei pământ,
 Pentru a pute mai falnic, Regină 'noántătoare,
 Ca să sêrbătorească amorul ei cel sfânt.

Dér Ea 'i împodobită de mâna veciniciei
 Cu daruri de mărire ce 'n jurul Têu lucesc;
 Și astfel se închină Reginei României,
 Unind al țării suflet cu tronul Românesc!

Acest imn de mărire se 'naltă cătră Tine
 Ca o tămăie sfântă spre-al lumei Creator,
 Ca vecinic s'amintescă, că Tje se cuvine,
 Iubirea și respectul întregului popor!

Ioan Ianov.

Wolf: Președintele nu cunoște drept, nu lege, este un nemeș poleac, care scie să beléscă numai pe țărani!

V.-președ.: sună mereu clopoțelul.

Wolf: Acest pact nu pôte să-l priméscă coróna, căci prin el se calcă constituția.

Glökner: Coróna dă ascultare la tóte, numai la adevér nu!

Wolf: Coróna nu va face acésta, căci atunci ea va fi responsabilă de urmări. Și ministerul este responsabil. (Mare gălăgie. V.-președ. sună mereu cu clopoțelul).

Schönerer vorbește mai departe. Vice-președ. îl chiamă la ordine, apoi suspende ședința pe 5 minute.

După redeschidere scandalul crește. Wolf începe să vorbescă, să cetéscă articule de țiare. (Strigări în dreapta: Afară cu el! liniște!)

Vice-preș. Dr. Lueger are cuvântul.

Lueger începe a vorbi (Wolf strigă: Trădătorule al poporului! Îți vei primi răsplata!) Intreb presidiul, decă nu are puterea să ne scape de un ast-fel de turburător?

Wolf continuă a vorbi, a ceti din țiare, își bate joc de creștinii sociali (partida lui Lueger).

Bielohlavek: Lasă pe creștinii-sociali în pace. Ești un om de nimic! Nu-ți e locul aici, ci în cărciumă.

Prohazka: In casa de nebuni e locul lui.

Strobach: (cătră Wolf). Mișelule, te vom da afară

Dr. Lueger. Ești un ștregar de stradă fără omenia. (Wolf vorbește mai departe).

Dr. Kattai: De nu veți tăce, veți căpeta palmi!

Strobach (cătră Wolf): Slugă al Jidovilor! Dece ani ne-am luptat în contra Jidovilor, pentru ca Wolf să ajute ați Jidovilor să vină éráși la putere! Cât îți dau pentru acésta d-le Wolf?

Wolf vorbește mai departe, cetesce tare într'o gazetă.

Dr. Lueger: Intreb pe președinte, decă este în stare să soape parlamentul de acest miserabil (Sgomot infernal în stânga).

Gregorig: 6000 flor. ne costă teatrul Wolf aici!

Strobach: De ce nu-l dă afară majoritatea?

Așa merge mai departe încă o órá. Wolf și Schoenerer îi strigă lui Lueger: „comediant politic, piauțul Vienei“ ș. a. Lueger le răspunde: „Sunteți partida necinstiților“ și îi apostrofază cu cuvintele „miserabili“.

Abia pe la 11 óre se mai aședă puținel gălăgia fiind-că se osteniră Schoenerianii de a mai striga, și face sgomot lovind în puplitre cu ori-ce le venea în mână.

Dr. Lueger, pe cât i-a fost cu

putință în marea gălăgie, a vorbit cu foc în contra pactului. Acusă pe Badeni, că a voit să eșecuteze pactul după cum doreau Ungurii de frică, că Ungaria nu va mai primi eventual nici un pact. Éta acum unde au sjuns lucrurile. Ne aflăm într'o luptă de partide, care însemnéază paralisarea Austriei față cu Ungaria. Așa departe am ajuns că aici în cameră s'a putut anunța de un deputat (Wolf), că Austria să între în aceleași legături cu Germania, ca Saxonia, Boemia ș. a. Va să dăcă împératul Germaniei să fiă împérat și al Austriei. „Acésta este trădare de patriă și nimeni n'a răspuns încă la vorbele acelui ștregar de stradă (Gassenbube)“.

El dăcă că provisoriu însemné domnirea clicei evreo-maghiare asupra Austriei. Acésta clică devine tot mai îngâmfată și puternică, dovadă toastul împératului Germaniei, în care sunt așa de lăudați Maghiarii, cari desnaționalizează pe Germanii din Ungaria.

Declararea ministrului-președinte Banffy face, dăse Lueger, să se revolteze sângele în fiă-care austriac. Banffy a dăis, noi suntem leali și dăm Regelui 30 la sută, cele-lalte 70 la sută să și le ia împératul Austriei, de unde va vrea. Nu este neauđită o astfel de purtare față c'un stat confederat?*

Arată apoi cum ar fi de păgubită economia austriacă de cătră Ungaria mai ales prin comerțul cu făina.

Apostrofază apoi pe Cehi, că sprijinind pe Badeni ajută numai Ungurilor s'ajungă éftin la pact. De nu se va încheia pactul Austria va păgubi, dér Ungaria va păgubi și mai mult, dovadă cât de mult stăruia Ungurii să se priméscă provisoriu pactului.

Și din punct de vedere național, dăce Lueger, trebuie ca tóte națiunile Austriei să fiă în contra clicei judeo-maghiare, care asupresce în modul cel mai neauđit pe Croați, Sèrbi, Români și și pe Germanii de dincolo de Laita.

În fine declară Lueger, că partida lui va vota în contra provisoriuului și adauge, că și în anul viitor nu sunt prospecte ca pactul cu Ungaria să fiă primit de Austriaci așa cum se propune.

Pe când vorbea deputatul Lueger, deputații estremi germani făceau un sgomot infernal, strigând, fluerând, dând cu linealele și cu pumnii în putere, tropotind cu picioarele. După óra 1 p'aci să se nască o

încăierare sângerósă între câțiva Cehi tineri și Wolf cu soții lui. Numai cu mare greu pe la 1½ s'a putut termina votarea, mereu intreruptă, și s'a enunțat că s'a primit închiderea discuției cu 179 contra a 108 voturi.

S'au ales apoi ca vorbitor general pentru proiect: Dr. Engel și contra dep. Prade.

Acestui din urmă i-s'a dat cuvântul la órele 2½ diminețe.

Serbările dela Iași.

Dilele cele patru dintăi ale săptămânei acesteia au fost serbătorite cu mare pompă în Iași, vechia capitală a Moldovei, care a fost vizitato de Regele și de Regina României, cari au voit să fiă de față la inaugurarea noului palat al Universității, a noului abatoriu etc.

Cea mai frumoasă și înălțătoare a fos serbarea inaugurării Universității, la care a luat parte și Regina, căreia Universitatea i-a dedicat o petró comemorativă, pe care era scris cu litere de aur: *Mamei dăușe a poporului, Reginei României Elisaveta*.

În ziua următoare o deputațiune a Universității a mers la Regina.

Luni la 7 óre séra s'a dat la reședința regală un prând, la care au fost invitate mai multe somități române, ce se aflau în acea și la Iași, și mai mulți fruntași moldoveni și ieșeni în frunte cu Metropolitanul Moldovei.

Când s'a servit șampania, primarul orașului Iași, N. Gane, a rostit un toast, salutând pe Majestatea Sa Regele și Regina și amintind, că în Iași s'a jucat pentru întâia-óra hora unirii. La acest toast al primarului a răspuns Regele prin următoarele cuvinte, cari au produs cea mai viuă impresiune asupra Ieșenilor:

„Fericit de-a Mă găsi aici, împreună cu Regina, în a doua a noastră Capitală, simțim o vie bucuria, că putem petrece câte-va zile în mijlocul credincioșilor ieșeni cari ni-au arătat ori când devotamentul lor.

„Primirea strălucită făcută nouă în vechiul seauan domnesc al Moldovei este o nouă dovadă, cât de mare este dragostea cu care suntem încunjurați aici.

„Mulțămim din tot sufletul pentru acésta manifestată căldurosă ca și pentru cuvintele așa bine simțite, cari găsesco un adăuc răsnet în inimile noastre.

„Asigurând Iașul, că vom veghea neincetat asupra intereselor sale și vom sprijini dezvoltarea sa, care a luat deja un avânt însemnat prin ridioarea multor sta-

bilimente publice, închin acest pahar în sănătatea cetățenilor și pentru propășirea a doua noastră capitală.

„Să trăescă Ieșenii!“

Audență la M. S. Regina.

Pentru ziua de 22 Octomvre v. era la ordinea zilei înmânarea adresei către M. S. Regina a profesorilor universitari. Delegația studentescă s'a raliat la corpul profesoral și a luat parte la solemna recepție.

La órele 9 jum. începură a se aduna profesorii în salonul mare al comandamentului. Absolut toți profesorii au luat parte la acésta serbare, cu puține excepții. La 10 fără câte-va minute lumea se rându în 4 șiruri; întreg salonul abia le înșpea. În mijlocul salonului d-l Culfianu care aștepta pe Suverană, rosti cu emoțiune un scurt discours introductiv; d-l Xenopol, alături ținea adresa, pe pergament, pe care avea să-o cetéscă Reginei. În jurul lor decanii: Ureche, dr. Russ, Climescu.

La órele 10 fix, se anunță intrarea Reginei Elisabeta, mândră, frumoasă, imponentă, ținând în mâna dreptă câte-va foi de hârtie — se arată în marea salon, dând mâna d-lor Dimitrie Sturdza, Haret și Culfianu cari i-o săuteră pe rând.

D-l Xenopol ceti adresa prin care se slăviu meritele Suveranei, merite literare și patriotice în schimbul cărora Universitatea de Iași îi decerne adresa de înalte laude și a soapat numele Ei la intrarea aulei universitare. Cetirea adresei dură aproape deuce minute și la terminarea ei asistentei întonă „ura“ entusiast pentru „Cea de două ori Regină“. Pergamentul înmănat Carmen Silvei fu remis unei domne de onóre, după care Regina ceti răspunsul Său.

Răspunsul Reginei

un răspuns fermecător, o adevărată bucată literară în care Regina mulțămind pentru marea onóre ce s'a făcut, face în același timp o apotează a cântecului popular care i-a fost suprema inspirătoare și un istoric al literaturii noastre vechi, Miron Costin, Dosofteiu, Ureche, isvóre de unde și-a adăpet dorul și puterea de-a grăi în versuri și proză. Éta acest discours din cuvânt în cuvânt.

„A fost pentru Mine un isvor de emoțiune adéncă să cetesc numele Meu săpat în piatră în acest sanctuar de sciință; căci acest loc îl merit numai ca școlar fervent și, pôte, pentru arđștorea Mea dorință de-a vedé pe fii continuând, în același spirit, cu aceleași bucuróse jertfe, opera părinților lor.

Cei mai glorioși mǎestrii pe cari i-a născut frumoasa noastră țéră, — Miron Costin, istoricul-patriot, Dosofteu, evlaviosul traducător apsalmlilor, Vasilie Alexandri, așcărul

Costache Neamțu.

Sciți cine e Costache Neamțu?

Nici eu n'ăși fi sciut, decă n'ăși fi auđit dela Gheorghe al Sandei.

Acum vr'o două săptămâni, într'o Luni, în ziua de stintul Simion Stîlnicul, Gheorghe al Sandei, Vasile Ilie și Nicolae Dinte, mergeau cu caréle la fân. Cum mergeau ei așa pe drum, pe lângă caré, éta că-i ajunge unul c'o trăsuriacă c'un cal; dér ce cal, un cal de-ți era mai mare dragul să-l privești, că mergea par'că scria.

— Sciți voi cine e ásta? dăce Nicolae Dinte.

— Cine? întrebă Vasile Ilie.

— Cine? Ásta e Costache Neamțu, primarul de colea din vale, din Sălceii.

— Am auđit eu de Costache Neamțu, dăce Vasile Ilie; am auđit că e om cuprins, om bogat, dér nu sciue de ce i-o fi dicénd Neamțu.

— E-he! dăce Nicolae Dinte, Neamțu e poreclă; dér porecla asta Neamțu are povestea ei, poveste

lungă și povestea asta e tocmai povestea lui Costache Neamțu.

— Am auđit, că e neamț.

— Ași! De unde neamț! Român, b'e; Român get-beget.

Costache Neamțu e din Sălceii. Pe tatăl lui îl chiamă Tânase și ómenii îi dăceau Óie-slabă.

Óie-slabă era om nevoiaș și bolnav. Trăia ca vai de capul lui, până când într'o și l'au găsit mort.

După ce a murit el, a rēmas femeia și cu un băiat — băiatul e ásta, Costache...

Femeia era femeie harnică în felul ei, dér la Óie-slabă nu avea ce să lucreze, de aceea lucra mai mult prin sat pe la case, pe unde găsia de lucru.

Avea cine-va nisce pânză de țesut, chema pe Slăbóia — că așa-i dăceau ei; avea de făcut vr'un praznic după vr'un mort, chema pe Slăbóia; nuntă, Slăbóia; bóla, Slăbóia; de spoit, Slăbóia; de spelat, Slăbóia; de vâpsit lánuri, Slăbóia.

Femeie harnică, săritóre, dér fără spor, ori mai bine fără noroc,

că spor la lucru avea, dér n'avea la câștig; că la lucruri de astea cu ce să se alégă? S'alege cu mâncare, c'un pahar de bētură, cu vr'un meritic de făină, cu vr'o haină mai veché de pomană și mai rare-ori și câte cu vr'un gologan.

Băiatul Costache, se înțelege, că n'avea să stea să păzescă oile tată-séu, că nu le avea; slujia și el când la unal când la altul, până când într'o și l'au chemat la sorți.

Când la sorți, mă-sa și satul și primarul, ca să-l scutescă, pentru-că mă-sa e věduvă și el e singur fecior; dér el nu, și se duce la óste.

Acuma acolo la óste nu sciue ce o fi mai făcut el, dér sciue, că l'a luat unul din cei mai mari dela armată, un major séu general l'a luat cu dēnsul înăuntru în țéra nemțescă, de unde avea de cumpérat ceva, de pildă, cai séu nu sciue ce anume.

— A-ha! Și pentru c'a fost în țéra nemțescă ómenii i-au dăis Neamțu?

— Așa și nu așa. Mie mi-a

spus chiar el singur — Costache Neamțu.

Când a ajuns el prin țéra nemțescă, dăce că-i părea, că ar fi pe altă lume.

— Apoi se pôte, că dăce, că pe acolo nici nu mai este pământ, mergi numai pe apă!

— Ași! Ba spune, că e pământ curat, curat ca la noi: pământ cu déluri, cu văi, cu munți, cu șesuri, cu gârle; pământ na: pământ de pământ, de țérină. Dér dăce, că ómenii sunt alt-fel.

— Ori fi cu códă?! Sluți?!

— Ba, sunt tot ca la noi, dér trăiesc alt-fel.

— Mănăncă pisici, câni, șóreci, bróscé!! mănăncă și pe dracu de nevoie și de calcie!

— E-hei! Așa credeam și eu, dér, veți, Costache Neamțu spune altfel. Spune, că Nemții mănăncă bine, mănăncă pâne și carne, și ouă, și lapte și unt, și beau cafea, și beau cafea cu lapte de două ori pe și, și mănăncă așa, adecă mănăncă bine tot-déuna nu numai din Pascy

gură de aur a cântat ceea-ce urechea-i ageră auzea: bătăile inimei patriei sale — acestia au fost și dascalii Mei. Densii M'au îndrumat spre izvorul imbelșugat: sufletul poporului, gura însă-și a poporului din care curg rubine, în care cântă privighetorea trimisă de D-șeu, ca un glas melodios al Fierei vibrând în pădurile adânci ale României, pe livezile sale pline de sôre, pe aurii mișcător al lanurilor sale. Și acolo, ca la sâmurile sfînxului, nesecate în haina lor și cu nesfârșita lui înțelepciune, sufletul va bea tot-d'una apa curată, rătorosă și înviorătoare a stâncei.

Cântarea poporului e cea mai sublimă din poezii. A cânta înseamnă a trăi, și a trăi înseamnă a suferi.

Cântarea poporului e cea mai adâncă din poezii. Ea ținește dintr'un strigăt de bucurie și de durere, de nădejde și de chin, fiă-care o simte pentru întâia oară.

Numai acela are dreptul de a se numi poet, care a putut să o exprime.

Acastă rară fericire Mi-a fost dată: Mi-a fost dat să aud cântarea românească încă ascunsă în necunoscut; și printr'înșea, Am pătruns în inima poporului Meu, ca și cum M'ași fi născut într'înșea.

— Și într'înșea M'am născut a doua oară. Ce am ajuns o datoresc acestei școli.

Lumea legendei române M'a înfășurat, M'a pătruns cu farmecul ei. Vocea ei a vibrat în inima Mea. Intr'înșea, spre norocul Meu, am putut învăța; într'înșea, cât Voiu trăi, Voiu învăța mereu.

Măestrii artei primitive creștine zugrăveau, țice-se, în genunchi, rugându-se. Și Eu stau în genunchi: și Eu mă aflu în rugăciune înaintea acestei poezii -- cea mai curată din toate câte au dat D-șeu copiilor săi — ca înaintea cuvântului pogorit din Cer pentru a împrăștia întunecul, și care ne ridică spre acele culmi luminoase, unde spiritul omenesc, și copilăria sa, a vădut ca Cântare sublimă ridicându-se în rațele Feței lui D-șeu.

Acăsta trebuie să amintescă piatra pe care dragostea vóstră Mi-a consacrat'o. Mulțămesc adânc, cu bucurie, pe acei cari învață împreună cu Mine.

Trăiescă Cântarea, vecinic tinără, a scumpei noastre țări.

Trăiescă inimile tinere, cari o vor repeți, de-asupra cenușei noastre și către sufletele noastre!

Trăiescă toți căți învață, — și trăiescă toți căți dau învățătură.

Căci a da învățătură înseamnă a învăța de două ori.

După ce termină Regina, un al doilea „ura“ isbuoni în salonul răsunător și M. S. se apropie de d-l Xenopol care-i sărută mâna cu respect. Profesorul universitar recomandă apoi pe d-l A. Steurman, care oferi Reginei traducerea poeziei: *Vrăjitoarea*. Carmen Sylva multămi cu maestrosă afabilitate.

Cu deosebire, amuzantă a fost convorbirea cu d-nul Filippide, relativ la *Magnum Etymologicum*. La „drept“ numai își declină competența: „aiol se priepe Regel.“... „Literile“ „filosofia“ și „medicina“ părea că o interesează mult și sincer.

Veni rândul studenților cari fură prezențați de d-l rector Cubanu. Regina a exprimat încă odată mulțămiri d-lui Leatris pentru frumosul discurs rostit la inaugurare și d-lui Steurman pentru traducere.

Rând pe rând urmașii întreținutele Reginei cu fiă-care dintre profesorii universitari; cu o pricepere profundă ea găsea cuvântul pentru fiă-care, fără ca o singură dată să cadă în banalități... regale.

Gotuchowsky la regele italian.

Ministrul comun de esterne austro-ungar, contele Gotuchowsky, în urma invitărei ce i s'a făcut din partea regelui Italiei, *Umberto*, va merge la Monza, unde după cum a fost protecat, a trebuit să sosescă încă astăzi, în 6 Novembre n. La Monza va veni și ministrul-președinte italian *Rudini* și ministrul de esterne *Visconti-Venosta*.

Unele din foile italiene dau mare însemnătate acestei întîlniri. Astfel „*Corriere di Napoli*“, care de altminteralea e una din toate cele mai serioase italiene, scrie:

„Austro-Ungaria are de gând să procedă foarte energic în Balcani și planul ei hotărît este, ca Bosnia și Herțegovina să le încorporeze la teritoriul său. Aceste două provincii vor fi împreunate apoi cu Dalmația și vor forma împreună o nouă provincie de corună. Visconti-Venosta, ministrul italian de esterne, a protestat în contra aceluia plan, ér pentru ca să liniștescă pe Italia, care mai mult s'eu mai puțin consideră Dalmația ca a sa, Austro-Ungaria își va da învoirea la îndreptarea granițelor răsăritene ale Italiei.“

Față cu aceste combinațiuni ale fôiei de mai sus înșe, diarul „*Italia*“ publică, deja pentru a doua-ora, un comunicat semi-oficios, prin care visita lui Gotuchowsky o presentă ca un simplu fapt de curtoasiă, care nu ar avé nici o însemnătate politică, ci numai aceea, de-a dovedi bunele raporturi între Italia și monarchia noastră.

SCIRILE DILEI.

— 25 Octomvre v.

Liberat. D-l *Ioan Neagu*, preot capelan în Gladna română, a fost liberat Merourea treoută din temnița de stat dela Seghedin, unde a trebuit să stea 6 luni pentru că ar fi agitat în contra statului și a mileniului maghiar. D-sa spune, că în temnița a fost tractat foarte rău și neuman. La despărțire nici nu i s'a dat voia să-și ia rămas bun dela frații săi de suferință români, cari se aflau închiși în alt despărțământ. Nu trece săptămână, în care să nu ese, ori să nu între outare Român în temnița pentru pretețe politice, așa că în adevăr se pôte țice, că Țera ungrurescă e o țără de robia pentru noi.

Replica Tulcenilor. Un număr de peste o sută de cetățeni din Tulcea au redactat o replică în care ceretéză rând pe rând, toate punctele, cari alcătuesc petiția adresată Regelui Carol de delegația bulgară din Tulcea. Cea mai mare parte a subscriitorilor acestei petiții au subscris altă-dată și o telegramă de felicitare trimisă din Tulcea prințului de Battenberg cu ocazia anexării Rumeliei, în care telegramă se ura fostului Sveran bulgar să ocupe în curând și Dobrogea; șeful acestei delegațiuni, d. Dimitrie Hagi Petrof, deși aproape necurmat presedinte al consiliului județean tulcean, a comandat acum de curând cantități mari de obiecte cu portretele membrilor familiei domnitoare bulgare, vândându-le țărănimei bulgare din județ cu prețuri reduse. Replica analizând fiă-care punct din petiția Bulgarilor, dovedesce cât de nefundate sunt plângerile acestora.

Gubernatorul general al Basarabiei, trimisul special al Țarului, oa să presente M. S. Regelui salutarile Sale, a plecat Joi la Chișineu. Direcția drumului de fier a pus la dispoziția guvernatorului, un tren special, până la Ungheni.

Nouă sate românesce în Dobrogea. Nouele sate românesce, cari se vor construi în Dobrogea pe frontariile Bulgariei, în jud. Constanța sunt în număr de 6 și vor purta numele: Călugăreni, Grivița, Răsbolien, Rahova, Traian și Mircea-Vodă. Pe de altă parte se mai atribuie prefectului de Constanța intențiunea de a cere ministerului de interne ca toate numele străine ale comunelor din județ să fiă înlocuite cu nume românesce, istorice, cari vor aminti faptele glorioase ale strămoșilor noștri.

Un țiarist maghiar la temnița. Se întemplă oate-odată, că și gazetarii ungruri ajung în temnița, dér nic-odată pentru că au așțitat la ură și dușmănia în contra Românilor, măcar că acăsta țilnio o fac, ei pentru alte fapte „cinstite“ de-ale lor. Așa de exemplu a venit rândul acum la *Inczedy Laszlo*, colaborator de frunte al țiarului

„*Magyarország*“. El a fost condamnat la patru luni de temniță grea pentru crima mituirei. „*Patriotul*“ adevă pusese mâna pe trei acte diplomatice, pe cari le-a dat unei gazete să le publice — pentru „pițule“. Bata-le părădnicul „pițule“, că pe mulți „patrioți“ mai soiu ele să-i duca în ispită!

Secțiunea Ligei culturale din Predeal convôcă pe d-nii membri la *adunare generală* pe ziua de 8 Noemvre st. v. Ordinea țilei: alegerea noului comitet și propunerii libere. Președinte: *Archimandrit Dionisie*. Secretar: *D. Ripeanu*.

Colegiu rutean la Roma. Țilele acestea va fi deschis la Roma noul colegiu, ce a fost înființat acolo pentru Ruteni. Colegiul s'a înființat mai ales prin sprijinul monarhului nostru *Francois Iosif*, care a dăruit pentru acest scop 100,000 fl.

Intruniri naționale. Comitetul național studentesc a decis să convôce intruniri naționale la Buzău, Focșani și T-Severin. Data intrunirilor se va fixa în curând.

Lipsa bancnotelor de hârtia e foarte simțită în cercul comerțanților și industriașilor. Hârtiile de câte 1 fl. s'au retras cu totul din circulațiune, ér cele de câte 5 fl. de-asemena se retrag acum. Foile guvernului de mult tot spun, că în locul lor se vor pune în circulația hârtii noué, dér până acum au rămas numai cu spusul, ér neguțătorii și industriașii au să-și piardă timpul cu numărarea banilor de bronz și de aramă ai lui *Wekerle*, cari, se vede, au să spergă încă multe busunare până vor veni bancnotele cele noué.

Serviciul militar în România. Se asigură, că ministrul de rășboi d. general *Berendei* nu mai persistă în proiectul său de a dispensa pe străini de serviciul militar în schimbul unui impozit. D. general *Berendei*, renunțând la acăsta parte a proiectului, va lăsa în vigore dispozițiunile actualei, legi prin cari numai supușii străini sunt scutiți de serviciul militar.

Timp frumos. Până acum am avut un timp de toamnă frumos și plăcut. După observațiunile meteorologice din Budapesta, ne putem aștepta și în viitor la timp uscat, dér rece.

Altoirea porcilor. În vre-o 43 de comune din Ungaria s'au făcut încercări de-a altoi porcii pentru a-i scuti în contra bôlelor. Au fost altoiți 9008 porci. După raporturile oficiale sosite până acum încercările, ce-i drept, n'au fost pretutindenea cu noroc, dér în cele mai multe casuri porcii altoiți n'au fost bântuiți de bôle, s'eu și decă au fost, ei n'au pierit în număr așa mare, cum au pierit porcii nealtoiți. În urma acestui rezultat îmbucurător, s'au luat măsuri de-a se înființa atât la Budapesta, cât și la Clășiu două stabilimente

în Crăciun. Țice, că mănâncă la masă nisce bucăți de carne și nisce fripturi de-te sperii.

— Ași! Mănâncă cine mănâncă; mănâncă cei bogați, dér ceilalți mănâncă pe dracu! Ori acolo sunt numai bogați! Acolo nu sunt țărani?

— Ba sunt și sêraci, sunt și țărani, dér cei mai sêraci de acolo trăiesc mult mai bine, decât cei sêraci de aici.

— Apoi cu ce trăiesc, că țice că acolo e pământ puțin și n'au unde semăna?

— În adevăr, e pământ puțin, dé acel puțin cât este ômenii îl lucréză și îl îngrijesc așa de bine, că scot dintr'entul îndecit decât scotem noi aici. Țice, că a vădut pe acolo semănat până și printre liniile drumului de fier.

— Auți!

— Da. Țice, că între liniile drumului de fier, aproape de gară, unde sunt linii multe a vădut semănată salată. Da, sémână salată și o vënd în tâng și iau parale.

Acolo nu veți locuri gôle și nelucrate. Acôlo nici haturi printre ogôre mai că nu sunt. Acolo omul, decă are o bucățică de pământ caută de dânsa și tot ce scôte de acolo nu lapedă, ci caută toate chipurile, ca să-i prindă bine. De pildă: decă prăsesce ori sapă porumbul, el buruienile nu le lapedă, ci le aduce acasă și hrănesce un purcel ori hrănesce vaca. Gunoiul și totă murdăria de prin grajduri și de pe la vite el n'o aruncă; ci o pune de-o parte, o presoră cu var, o lasă de dospesce bine și apoi o întinde pe ogor de ingrașă pământul.

Neamțul nu lasă pământul așa cum o da D-șeu, el îl ingrașă și de aceea pământul Neamțului e mănos. Neamțul nu lasă vaca cu lapte să umble pe dealuri să mănânce pe dracu și să se întorcă sêra mai flămândă de cum era dimineța, când a dat'o la păscut. Neamțul ține vaca în grajd și o hrănesce anume și o peria și o curăță și o îngrijesce bine și vaca dă lapte mult, foarte mult și bun. Neamțul până într'atâta

se îngrijesce de toate, că el face căsuțe și pentru grauri.

— Cum căsuțe pentru grauri? Graurii sunt nisce paseri sêlbatice.

— Da, paseri sêlbatice.

— Apoi dér, pe cât vënd eu, Nemții sunt nisce nebuni.

— De ce nebuni?

— Apoi decă mai au și grija sêlbătăciunilor, ca să le facă și lor case.

— Așa ar fi, dér veți, că nu e așa.

O păreche de grauri, ca să trăiască într'o vară ei și cu puilor au nevoie de o mulțime de musculițe și de omiți. De aceea Nemții au făcut socotela cam câte părechii de grauri trebuie ca să stîrpescă toate musculițele și toate omițile stricătore de pe un pogon de pământ și câte părechii de grauri trebuie, atâtea căsuțe le fac.

— Și cum sunt căsuțele acelea?

— Cum să fiă; sunt ca nisce lădițe de lemn, în patru colțuri, făcute din scândurele ca de vr'o palmă și jumătate de lungi și de late, și

în loc de ușă au o gaură mare cât pôte încăpea paserea.

— Si unde le pune cutiile astea?

— Apoi unde? decă sunt copaci, le pune câte într'un copac: decă nu sunt copaci le pune câte într'o prăjină lungă. Prăjina e înfiptă bine în pământ și în vârful ei e cutia.

— Ei și paserile se bagă acolo!

— D'apoi cum! Cum vin berzele și rîndunelele la cuiburi, așa și graurii.

— Auți dumnea-ta! Se pôte.

— Apoi ce să mai spun de Nemți, să vin la Costache Neamțu.

El, după ce a isprăvit miliția și a venit acasă, s'a dus acasă la mă-sa.

Mă-sa ca și mai nainte muncia prin sat pe unde ce găsia. Casa veche stricată ca vai de dânsa. Nici un par nu era pe împrejurul ei, dér de unde curte ori ogradă s'eu grădină.

Ce să facă el, Costache! De-odată umbla și el pe la ômeni și muncia cu țiu, ca să aibă ce mânca,

pentru prepararea vaccinului, care apoi se va împărți cu prețuri moderate economilor spre a-și pute altoi porcii.

Peștera Sinaiei. O importantă descoperire s'a făcut săptămâna trecută la peștera Sinaiei: Societatea Carpatină de sub președinția arhimandritului Nifon, starețul monăstirii Sinaia, făcând o excursiune la peștera Sinaiei, obârșia Ialomitei, a descoperit o serie de grote din care una are 100 metri lungime, 40 m. lățime și 40 m. înălțime. S'a descoperit o altă grotă plină cu osăminte de animale sălbatice și o alta cu mii de stalactite. S'an mai descoperit două locuri subterane având fiecare o adâncime de șapte metri. Explorările continuă și ele promit a da rezultate senzaționale pentru lumea științifică.

Concert. Musica militară va concerta mâine seară, în 7 Novembre n., la otelul „Pomul verde”. Inceputul la 7¹/₂ ore. Intrarea 20 cr.

Un tânăr român, calfa de prăvălie, care a făcut cinci ani de praxă și este din familiă bună, având etatea de 19 ani, dorește a afla aplicația într-o prăvălie de fierărie, care este specialitatea sa. Pentru informațiuni a se adresa la administrația ziarului nostru.

Medicii s'au declarat foarte favorabil asupra naturii de pește Zoltan Leberthran, care, precum de obște e cunoscut, este o doftoriă foarte folositoare. E recomandabil a se introduce și la noi sistemul englezesc, de-a da copiilor de 2—3 ani să bea untură de pește. În modul acesta se poate împede cu succes dezvoltarea suferințelor de scrofule. Prin întrebuințarea acestui mijloc copiii se dezvoltă robusți și tari.

În cauza decorării lui Jeszenszky a făcut d-l deputat Dr. Nicolae Șerban o interpelare în dietă, întrebând pe ministrul-președinte-Banffy, dacă este adevărat, că cu ocaziunea vizitei Regelui României în Budapesta secretarul ministerial Jeszenszky a fost decorat cu „Coroana României” pentru cari merite a fost decorat? Adevărat e, că prin aceea decorare s'a urmărit desaprobară luptei politice a Românilor din statul ungar și spre scopul acesta ministrul-președinte unguresc a indus în eror pe Regele României? etc.

La această interpelare, ministrul-președinte Banffy a declarat, că nu vré să răspundă. În loc de răspuns însă s'a apucat era-și, după obiceiul vechi al Ungurilor, să spună, că între Unguri și Români nu este nici o neînțelegere și că totă vna o pörtă numai câți-va „agitatori”, cari trăsesc din meseria de-a agita.

Deputaților unguri, veđi bine li-au plăcut clevețurile lui Banffy. Foile unguresci, atât guvernamentale, cât și opozițio-

nale, îl laudă că n'a vrut să dea răspuns la interpelarea lui Șerban.

„Magyarország” publică un prim articol intitulat „Ordinul valah”. Articolul e scris și subscris de Bartha Miklos, care spune, că decorarea lui Jeszenszky încă nu este o cestiune isprăvită. Ce-i drept, dice Bartha, Jeszenszky a primit ordinul, dér pe cât scie el (Bartha), drept de-a purta acel ordin (brevetul) nu l'a primit, ceea ce este o lipsă de căpetenie, căci ordinul fără brevet este tocmai ca o nunță fără cununii, — mai mult s'eu mai puțin este o podobă nelegitimă. Acest neajuns, dice Bartha, îl măresce încă și mai mult împrejurarea, că conferirea decretului încă nici până ađi nu s'a publicat în „Monitorul oficial”. Acesta, dice, e un lucru foarte neplăcut, căci pune în lumină falsă atât pe cel ce a conferit ordinul, cât și pe cel ce l'a primit. Cel ce a conferit ordinul se presentă ca și cum ar simți durerile cauzate prin săvârșirea unui pas pripit, ér cel ce l'a primit pare ca și cum în urma unei violente trăsături de șac ar fi ajuns la acest balsam pentru bătătură.

În fine Bartha spune, că nu înțelege, pentru ce „Valahii” consideră pe Jeszenszky ca pe un drac, căci el nu pöte înțelege în ce ar consta drăcia lui Jeszenszky.

Metropolitul Mihalyi la Pesta. Ni-se scrie din Blășiu, cu data de 5 Noevre: „Esc. Sa Metropolitul Mihalyi a plecat ađi la Budapesta, ca să ia parte la conferențele episcopilor catolici, unde se vor stabili punctele ce vor fi puse în programul congresului catolic unguresc, ce se va întruni la 11 Noevre anul curent”.

Nu înțelegem absolut care sens pöte avé prezența Metropolitului român de Alba-Iulia la stabilirea programului congresului autonom unguresc, după ce odată clerul și poporul român unit au declarat sărbătorește, că nu vor să scie nimic de acest congres și pretind ca în puterea dreptului și a independenței bisericii române unite, această să aibă congresul ei cu totul deosebit și neatârnat.

Convocări.

Reuniunea învățătorilor români gr. cat. ai despărțământului Ernnt își va ține adunarea generală Sâmbătă în 20 Noevre n. c. (Arch. Mich. și Gav.) în localitatea școlii gr. cat. din Ernnt, invitându-se prin acesta a participa la adunare atât învățătorii despărțământului, cât și directorii școlilor, precum și alți sprijinitori ai intereselor școlastice.

Program. 1) Participarea membrilor la serviciul divin la 8 ore a. m. 2) Deschiderea ședinței prin președintele despărț-

mântului. 3) Constatarea membrilor prezenți și încassarea taxelor. 4) Designarea persoanei, care la procsima adunare va avé să țină prelegere practică 5) Prelegere practică din obiectele de învățământ dela ordinea școlii cu elevii școlii gr. cat. din Ernnt, prin Stefan Cadar, și critica asupra lor. 6) Propunerii diverse, cari au de scop înaintarea reuniunii. 7) Defigerea timpului și locului adunării generale viitoare. 8) Verificarea procesului verbal. 9) Inchiderea ședinței.

Cucerdea română, 30/X 1897.

Vasile Orăsan, Dumitru Muntean,
preș. notar.

Despărțământul Făgăraș al reuniunii învățătorilor din Archidieceasa de Alba-Iulia și Făgăraș își va ține prima adunare generală de tómnă la 22 Noevre st. n. a. c. în școlă gr. cat. din Făgăraș, la care adunare sunt cu tótă onorea invitați toți membrii precum și O. D. preoți, ca directori școlari și alți sprijinitori ai înaintării cauzei școlare.

Program: 1) Deschiderea ședinței prin președinte la orele 10 a. m. 2) Constatarea membrilor prezenți, înscrierea de membrii noi și încassarea taxelor. 3) Ascultarea prelegerilor practice și critică asupra lor. 4) Eventuale propunerii. 5) Designarea persoanelor care la adunarea proximă va ține prelegeri practice. 6) Defigerea locului și timpului adunării generale viitoare. 7) Verificarea procesului verbal.

Șinca vechie, 1 Noevre 1897.

Ioan Pop, Eustachiú Crisianu,
președinte. notar.

Cătră onor. public român din loc.

La 9 (21) Noevre a. c. societatea subscrisă va împărți haine între ucenicii români lipsiți din localitate. Deoarece numărul acestora este de 300, și fiindcă noi nu dispunem de mijloce îndestulătoare, apelăm prin acesta la generositatea publicului român din Brașov, rugându-l să bine-voescă a ne sprijini în ajutorarea acestor băeți, dintre cari cei mai mulți sunt lipsiți de tóte mijloce.

Ajutoarele binevoitoare, în ori-ce fel de haine (rocuri, pantaloni, papuci, etc.) în bani, s'eu altele, să se transpună la prăvălia d-lui vicepreș. B. L. Popovici, strada vămii Nr. 21.

Brașov, 25 Oct. (6 Nov.) 1897.

„Asociațiunea pentru sprijinirea învățăcelilor și sod. români din Brașov”.

N. P. Petrescu m. p. Pomp. Dan m. p.
preș. secretar.

NECROLOG. Ni-se scrie din Er. Adony, că preotul român d-acolo, d-l Vasiliu Budescu, a îndurat o grea pierdere prin mörtea fiicei sale Elena, care a răpo-

sat la 20 Oct. c. în etate de 8 ani. O jălesce întristatul ei tată (vėduv) cu alte patru fete și un fiu el s'eu. — Fiă-i țerina ușor!

Pentru industria națională a țerancelor române.

Cetitorilor noștri le este cunoscut, că „Reuniunea femeilor române din comitatul Hunedórei” de mult timp se ocupă cu un plan din cele mai frumóse, care are de scop a face cunoscută în lumea mare industria națională a țerancelor române, a da un avent mai mare acestei prețioase industrii și tot-odată a pune pe țeranca română în poziția de a-și pute vinde produsele industriei sale cu prețuri favorabile.

Mulțămită stăruințelor pline de zel a comitetului și mai ales a vrednicei sale presidente, d-na Elena Pop Hossu-Lungin, Reuniunea a și pus în lucrare ducerea în deplinire a acestui plan. Ea a adresat un călduros apel cătră dómnele române din comitatul Hunedórei, cerend să stea în ajutorul Reuniunii pentru ducerea în deplinire a scopului de mai sus. Din acest apel, subscris de d-na președintă Elena Pop Hossu-Lungin din Deva, de secretarul I Dr. S. Moldovan advocat în Orăștia și de secretarul II Dr. Gavrilă Suciu advocat în Hațeg, reproducem următoarele părți vrednice de deosebită atențiune din partea Românilor și mai ales a femeilor române:

I.

Subscrisa presidentă am avut ocașional norocirea, de-a face cunoscință cu d-l Ludwig Schmidt, director dominal în pensiune al răposatului archiduce Albrecht, German din Viena, care în o călătorie a sa prin Ardeal a cercetat și casa părinților mei, unde a veđut multe lucruri de mână femeescă din popor, țesături, broderii, covore etc., din cele mai frumóse, mai reușite. A stat mirat Germanul în fața acelor lucruri de mână, și întrebând despre ele, i-am dat lămurirea, că acelea sunt produse ale mânilor harnice și măiestre ale țerancei române, și că în comitatul Hunedórei, de pildă, avem o Reuniune de femei, care și-a pus de țintă a ființei sale încurajarea țerancei române în cultivarea mai departe a acestor lucruri, cari sunt o dovadă despre hărnicia și gustul ei estetic fin.

Și a admirat Germanul această însușire a țerancelor române, despre care el n'avea idee, ori cel mult o idee slabă, formată din clevețele și calumniile aruncate asupra noastră de dușmanii noștri prin serieri și foi. Și ni-a povestit, cum în Viena

er când n'avea de muncă pe la ómenii, ședend acasă atunci începú deodată să măture și se rinescă împrejurul casei. Încă ómenii rideau de densus, că tot mătură și îl întrebau: dér ce tot mătură măi Costache, cine are să vină la tine? Vodă! Dară el răspundea că așa fac Nemții. Și de atunci au început ómenii să-i dică Neamțu.

— Bine, dér cum a ajuns el de s'a îmbogățit?

— Apoi cum. De odată mătura, pe urmă a inconjurat casa cu șanț și a făcut curte ori ograda și grădină. Pe urmă a săpat în grădină și a semănat fel de fel de zarzavatură și de legume. Ba prin prejurul casei a semănat și flori. Când a venit el acasă era prin postul mare și de Sân-Petru se fi veđut căsuța lui Costache Neamțu par'că era într'un raiú: grădina verde și înflorită și plină de tot felul de semănături și de jur împrejur pe lângă șanț era semănată flórea sórelui. Ba ceva mai mult: fântána din sat era dela dél de casa lui și grădina lui era de vale,

asa că-i venia greu să care apă tocmai de acolo ca să ude în grădină. Atunci scii ce-a făcut el! a făcut un șanțuleț, care mergea tocmai dela dél de casă din dreptul fântânii până în grădină și, când avea nevoie de udat grădina, scotea apă din fântána și turna în șanț și apa mergea până în grădină, era în grădină tot cu șențulețe împărtea apa unde avea nevoie. Așa, în tómnă a vėndut multime de varză, vre-o câte-va caré, și tótă vara a vėndut castreței și pepeni și cėpă și câte altele. Sė n'țelege, că acuma și mă-sa a început să nu se mai ducă să muncescă prin sat, ci ședea și ea acasă. Costache Neamțu îngrijia de grădină și de semănături și mă-sa îngrijia de casă, de paseri. Când a venit tómnă, curtea lui Costache Neamtu era plină de paseri. Că par'că mare lucru e să crescú paseri, decât vréii!

Așa, paseri în curte, legume în pod, zarzavatură la beciú, ceva părălute la chimir, Costache Neamtu a dus érna aceea binișor, și ómenii

de prin sat nu mai rideau acuma de densus, ci care de care ar fi vrut să-l însore și să-l ia de ginere.

Apoi mai pe urmă s'a și însurat, și gospodăria și-a întemeiat-o și mai și. Acuma cine nu scie de Costache Neamtu!

— Apoi decât e primar o mai fi pus el în pungă și de la primărie!...

— Ba, nu, de loc. De loc, pentru-că primar de abia acuma l-au ales ómenii. Până acuma n'a avut nici o slujbă, nimic.

— Apoi dér atunce a fost cu minte.

— Cu minte și harnic.

(„Albina”) Th. D. Speranția.

Hotărîre.

(după N. Lenau).

Vent de tómnă, cerul sur,
Singur calc a mea cărare,
Veșted tot, nici o cântare —
Vai pustiu e împrejur!

Érna s'a apropiat,
Codrul părăsit rămâne,

Undele-aurii de grâne
De pe câmpuri au secat.

Tómnă-i rece, pe sfârșit,
Prin livade pasce ceața,
Fuge 'n dor de casă vieța
Din dumbrăvi pustii pripit.

Inimă auđi cum sun'
Apele curgend pe stâncă? —
Trebuia de mult timp încă
Ție gândul meu să-ți spun.

E destul ce-ai suferit
Tu și alții prin iubirea
Și speranța ta!... airea
Sé pornim eu m'am gândit.

Grije tu de drum să n'ai,
Căci te voi feri în mine,
Sufle crivėt, vėnturi line
Tu sub pază 'mi o să stai.

Drumul ultim pe pământ
Singuri și tăcuți l'om trece,
Nimeni numai plóia rece
Ne va plänge pe morment.

I. Priscu.

este o firmă, o prăvălie mare, care se ocupă numai cu vinderea de ast-fel de lucruri de mână, pe cari le vinde cu bune prețuri, deși, recunoscând însuși, acele lucruri sunt departe a fi așa frumoase, cum sunt acestea ale țerancelor române!

Er' întors în Viena și neputându-i se desface din gând chipul frumoșelor lucruri vădute în Ardeal, Germanul 'mi-a trimis o scrisoare foarte măgulitoare la adresa Românelor, în care îmi face cunoscut, că firma, de care am pomenit mai sus, ar primi bucurios și prea frumoșele lucruri de mână românești, spre a-le vinde, și mă îndemnă să facem încercări cu țerancele noastre, să trimitem.

M'am gândit îndată la Reuniunea femeilor noastre, că nimeni nu e mai chemat a face pași în această privință ca tocmai ea. Am adus-o la cunoștința comitetului, er' comitetul ne-a îndrumat să ne adresăm în cauză către toate stimabilele membre ale Reuniunii, precum și către acele dame și domni chiar, cari pôte încă nu-s membre ale Reuniunii, der' le cunoșcem ca membre harnice ale societății noastre românești, și despre cari sperăm, că adresându-ne către dăsele, nu o să rămână reci la glasul nostru.

Etă pentru-ce vă rugăm der' :

Comitetul „Reuniunii femeilor“ a hotărât să ne punem în legătură cu firma vieneză, și adunând lucruri frumoșe de mână, să trimitem din restimp în restimp câte un transport spre a fi desfăcut acolo.

Vă rugăm, Dămnă, să-o faceți această cunoscut celor mai măiestre țesătoare și cusătoare din comuna D-Vóstră împărțându-le tot-odată, că :

lucrurile trimise (mășarițe, ștergare, șorturi [oprege], cămăși etc.), ele le vor prețui după cât cred, că sunt vrednice, și, vându-se, prețul, ce ele 'l-au pus, li-se va trimite în bani acasă. E spre binele fie-căreia însă, să nu pună lucrurilor prețuri cât nu sunt vrednice, căci nu pot trece, ci vor face numai spese Reuniunii cu drumul și adusul erăși înapoi. La prețuire să nu se uite, că de aci la Viena se trimite cu cheltuială, și în jurul vinderei încă e oare-care cheltuială, și toate trebuie să se acopere din prețul cu care de fapt se vor vinde acolo.

Cel dintăi bun privilegiu pentru desfacerea de ast-fel de marfă este Crăciunul și Anul Nou, când unele și altele din acele lucruri pot fi cumpărate spre a fi făcute daruri de sărbători ori Anul-Nou cu ele.

Și noi tare am dori, ca pe Crăciunul catolic să putem ave deja trimis un transport. De aceea Vă rugăm: îndemnați pe țerancele ce cunosceti ca mai istețe în această privință, să se pună pe muncă grabnică, și să gătască fie care ce crede ea mai frumos și mai drăgălaș, și apoi seu prin D-Vóstră, seu de-adreptul, să le trimită până cel mult în 12 Decembrie n., la adresa subscrisei presidente în Deva. De aci în 15 Decembrie, arangiate și puse la olaltă, lucrurile vor fi trimise prăvăliei cu care vom ave legătură, ca să pótă fi puse în vânzare în ajunul sărbătorilor. Îngăduindu-mi împregiurările, subscrisa presidentă voi merge însa-mi, în persoană, cu întâiul transport, spre a stabili și mai bine înțelegerea și a pune întreprinderea pe un temelii de tot bun.

Vă rugăm însă, stimată Dămnă, să îndemnați pe țerancele, ce se vor apuca să gătască câte ceva, să-și pună toate puterile că să ne trimită lucruri aievea frumoșe. Er' când dăcem frumoșe, nu înțelegem de loc să fie lucrurile încărcate de împetrițări bizare și imitații de pe modele străine. De loc! Tocmai acestea n'ar ave preț! Ci înțelegem să fie alcătuite din forme originale, așa cum le noi vedem și în casa țerancei însa-și, pe țesăturile ce ea 'și-le-a făcut pe sâma proprie.

Ca să fim și mai bine înțelegi, Vă spunem o întâmplare:

În toamna asta, prin Septembrie, s'a arangiat la Tatatováros (com. Komorn), cu ocaziunea manevrelor împărătesci, un bazar de binefacere în scopul, ca din venitul lui curat să se ajutore nenorocii prin marile încercări de ape de acolo. *Baronesa Helena*

Ditfurth se puse în fruntea mișcării de ajutorare, și dăna s'a adresat și subscrisei presidente cu rugarea, să trimit ore-cari lucruri de mână spre a fi acolo vândute. Fiind timpul scurt și trebuind să trimitem îndată ce vom puté, am adunat, prin mijlocirea cător-va dame harnice și binevoitoare Reuniunii, vre-o 30 de lucruri: cămăși, ștergare, cătrînțe, peptărele etc. Nu erau însă lucrurile făcute anume, ci luate așa de-a gata, ce s'a aflat și de unde ai putut. Și le-am trimis. Cele originale au fost mult lăudate și aprețiate. Era între ele cu deosebire o cătrînță [opreg] cu adevărat frumoasă, de-ți opria ochii pe ea, s'o tot veți! O țesătoare ce dovedia și gust și măiestrie la Româncuța, ce-a găti'to. Și acea cătrînță a fost vândută și încă scump plătită: cu 25 fl.!

Vrem să arătăm prin această, că ceea ce e cu adevărat frumos, se prețuesce, și trece ori unde, chiar și între de aceia, cari fug de tot ce e venit din mână românești, și de aceea dăcem să se străduescă iubitele țerance țesătoare a pregăti ceva aievea frumos și original.

Asta atât în folosul lor, ca să aibă mai bună nădejde că lucrurile vor trece, cât și pentru cuvântul, ca acolo, între străini, când va întreba Neamțul, ori Francesul, ori Englesul ce le va cumpăra, că ce lucruri sunt acestea? și 'i-se va răspunde că-ș țesături de ale țerancelor române: aceea să admire pe țerancele, ce le-au țesut, și pe poporul lor, și bună idee să-și facă despre ele, cât să dorască să le mai vadă lucrurile!

Reușind noi să facem o mișcare mai puternică în privința asta, multe sunt foloșele ce vom trage după ea, și ca singuratic și ca Reuniune și ca neam.

Ca singuratic: că țeranca cutare cu mână măiestre va puté să vadă după lucrul mânilor sale și ore care folos material, oarecare răsplatire a muncii sale, mai ales în aceste zile grele pentru bietul popor econom; afară de aceea lucrând și ați și mâne cu grije și străduință tot mai bună, se va deserviră fiă-care, devenind tot mai meșteră și mai meșteră;

ca „Reuniune“, că se va trezi o mai viună luare aminte față de Reuniunea noastră, care are într'adevăr așa de nobilă țintă, și se vor strînge mai mulți și mai multe în jurul ei, dându-i puțința de a lucra mai cu folos întru binele nămului pentru care s'a înființat;

ca popor, ca năm, vom ave folosul, că cu lucrurile frumoșe se va duce și numele de Român în locuri unde ați e aproape necunoscut, și cu bucata cutare de țesătură mândră va intra în salonul baronului cutare, a învățatului cutare, a oficialului cutare și numele de Român și încă împreunat cu o vorbă bună, cu o notă de simpatie.

Er' acestea nu sunt foloșe peste cari noi să putem trece la ordinea zilei, neluându-le în sâma!

II.

A doua hotărîre luată de comitet în același scop, de a pune în o lucrare mai simțită Reuniunea, pe membrele și binevoitorii ei, e, ca în vara anului viitor să se țină o Adunare generală mai mare, împreunată cu o Expoziție de lucruri de mână. ce avem de gând s'o arangiam în stil mai mare: să fiă reprezentate la ea toate ținuturile comitatului, ba, intrucât se va puté, toate satele și orașele.

Adunarea și espoziția aveam de gând s'o punem la cale încă în vara anului curent, ca iubileu de 10 ani dela înființarea Reuniunii. Cum însă anul a fost așa de rău, și a adus atâtă nenorocire poporului plugar, ne-am resgândit, că pôte i-ar fi fost spre greutate poporului, și am amânât-o pentru anul viitor, când apoi se va țină negreșit.

Veți înțelegi, că această adunare și aceea expoziție e o cestiune de onore, de mândrie culturală și națională, pentru noi Românele și pentru poporul românesc peste tot, din acest comitat. De aceea Vă rugăm stăruitor să Vă dați totă străduința, ca și ținutul, și îndeosebi comuna d-vóstră, să fiă

la aceea adunare și expoziția cu onore reprezentată.

Veți binevoi der' a da încă de pe acum veste țerancelor țesătoare și cusătoare despre dorința noastră, și că le rugăm să gătască care ce pot mai frumos (e destul câte un obiect dela una, pe care să-l trimiță), să se apuce să gătască în decursul iernei lucruri pe ales, pentru aceea expoziția. Care cum le-a gătat, pôte să ni-le trimiță aici la comitet, unde le vom arangia și păstra până la timpul seu.

Să li-se pună în vedere, că la Expoziția se vor împărți mai multe premii pentru cele mai bine reușite lucruri, și vor fi și vândute acelea, despre cari vor spune, că pot fi vândute, pentru prețurile pe care dăsele le vor însemna pe lucruri.

Apelul încheiă rugând pe dămnelle române, ca până în 10 Decembrie st. n. a acestui an să gătască cele mai frumoșe țesături și cusături, pe cari apoi Reuniunea le va trimite în Viena pentru vânzare, er' n decursul iernei să pregătască alte lucruri frumoșe pentru expoziția din vara viitoare. Toate țesăturile însă trebuie să fiă naționale originale, așa cum țerancele noastre au învățat să le țese și cose dela mamele și bunicele lor.

Sperăm firm, că dămnelle și întrega inteligență română va înțelegi importanța acestei acțiuni și se va sili a sprijini din răspunerii Reuniunea întru realizarea frumoșelor sale scopuri.

ULTIME SCIRI.

Viena, 5 Noembrie. Er' diminătă la 9 ore s'a făcut între necurmatele proteste ale obstructioniștilor nemți prima cetire a proiectului de lege privitor la provisorul pactului și s'a hotărît cu majoritate de 50 de voturi, ca acest proiect de lege să fiă dat comisiei bugetare spre studiere. Sedința, care a durat totă noptea, s'a terminat după 10 ore a. m. Viitorea sedință Luni.

Literatură.

Predice pe toate Duminecele și sărbătorile de peste an de Dr. Em. Elefterescu, membru al Asociației transilvane și al mai multor societăți culturale. Este un op voluminos, conținând vre-o 350 pagt format mare 8°. Prețul 1 fl. 50 cr. (4 lei).

Crescerea în familie.

II.

6) Ioan e copil cam sgrobiu, decî trebuie învățat la regulă. Părintele seu statorcesce reguli, cari însă numai aceste cuvinte cuprind în sine: „iertat, nu-iertat“. Dără pentru-ce nu i iertat, nu i-se spune nici-odată. Astfel micul Ioan, în loc de-a se deprinde ca să scie deosebi un lucru bun și frumos de altul rău și urit, învăță orbiș a fi ascultător și nu activ, după cum natura i-a împărțit acest dar. Prin această apoi se comite erorea, care după cum dăce: Lessing e cea mai mare erore în crescere, căci copilul nici-odată nu-și pôte arăta ceea ce ar voi el, nu se deprinde, ca el singur, din a lui pricepere, să se silască a cunoșce adevărul; așa se alege din el un om, care pururea alergă după strămutări, un sclav al naturii, cu un caracter nestatornic.

7) „Umanitatea atunci se începe, când omul pe bărbății mai culti, învățați începe a-i onora, la copil der' cu această ar fi de început crescerea“, dăce un pedagog. Părintii lui Vasile au simțit această, căci pe fiul lor Vasile mereu îl învață, cum să scie onora pe acei bărbăți și între alții și pe învățator. Se întâmplă însă, că între respectivul în-

vătător și între părinți din nimica totă s'a iscat certă. Și atunci copilul nu mai aude alta dela părinți, decât batjocurirea, blăstămarea celui învățator, pe care înainte de aceea cu așa mare bucurie l'a onorat, stimat și respectat. Vasile suge în inima sa mânia, venin, care va face să se alégă din el un om nemulțamitor, desprețuitor al vredniciei altora, care pentru ori și ce faptă mică va fi în stare să dărmă aceea statuă frumoasă, pe care înainte de aceea cu o oră a ridicat-o cu așa mare delicateță și plăcere.

8) D-l Z. e din vremile, când se credea, că copilului numai atunci îi este ertat a vorbi, decă îl întreabă cine-va. Întrebările copilului el nu le ascultă, crede a fi vorbe fără de nici un folos și nu arare-ori îl și alungă pe bietul copilăș, dăcându-i să nu-i facă atâta necas. Copilul însă nu și-a pierdut răbdarea și se încercă și a doua, treia-ora a întreba câte ceva de tată-seu, er' decă vede, la multele lui întrebări totuși nu capătă răspuns nici dela tată, nici dela mamă, se trage în lături și tace. Prin această încă în pieptul lui avea poftă, care pe copil îl îndemnă de a scruta, de-a afla una și alta; cu încetul se face nepăsător de ori și ce lucru și mai mult nu îndrăsesce a pune întrebări. O, de ar sci părinții, că tocmai potta, dorința de a sci câte ceva e acel dar prețios, din care se pot forma cele mai de frunte și mărețe virtuți, de bună sâma s'ar sili a nu lăsa nici-odată fără de răspuns întrebările puse din partea fiilor lor!

9) Nicolae este dela natură un copil isteț și foarte vioi, necontent ar voi să lucre; să se dedea la ceva, din care cauză adese-ori șicanază acuși pe mamă-sa, acuși pe tatăl-seu, ca să-i dea o bucătică de cretă, o cerusă, mai târziu cere câte-un cuțit, fôrțeci și altele, cu cari el se cioplăscă, să desemneze etc. Iubita lui mamă însă pe bietul Nicolae, care pôte e a șeptea pômă din căsătoria fericită, îl socotesce pentru asta de cel mai rău și neastâmpărat. Astfel pe unul, care e creat pentru a lucra, a forma câte ceva, îl hui due dăcând: „Du-te de pe capul meu, cine te va îndestuli cu toate!“ Nicolae supărat trebuie să se ducă afară, unde totuși își împlinesce el voia formând din tină acum o figură, acum alta. Der' nu peste mult erăși trebuie să audă ocări dela mamă-sa, căci și-a întinat hainele, s'a murdărit pe mâni etc. ba arare-ori capătă pentru asta și pedepsă. Astfel voia de-a lucra a copilului se prefăce în lenie; activitatea de abia ivită adorme și nu se scolă, nu înviă mai mult nici chiar în meșul vieții, când ar ave trebuință de ea.

10) Maria lui lancu are multe gășce, vecinul Onuț mulți purcei și n'au păstor care să-i grijască. Trimite decî cu ei la câmp pe copilașii obligați la școlă. Nici că le pasă de pedepsă, pe care o plătesc mai bucurios, decât să trimită copiii la școlă. În câmp sunt mai mulți băeți, unii mai bine și alții mai rău crescuți și desmierdați. Aceștia totă ziua petrec în vorbe murdare și injurături, din cari adese-ori i-se face parte și învățatorului pentru că a aflat drăgălașul copil încă dela părinți, că numai el (învățătorul) e cauza, că-l pedepsesc. Astfel mica companie cresce în desmățări și imoralitate. Când sunt mari, lumea se miră cum s'a putut, ca din părinți așa de vrednici și cinstiți să se alégă copii atât de răi și blăstemați.

Seriositatea intristarea, moliciunea mai adese-ori o produc în copii părinții prin strigătele, mânia, sfada din casă.

WILHELM SCHERG & Cie.

Depositul fabricii de postav.

Recomandă pentru **SESONUL de TÔMNĂ și ÉRNĂ** fabricatele lor din lână curată, deja recunoscute ca solide, în mare asortiment cu prețuri ieftine ale fabricii.

Precum:

Stofe de modă pentru garnitură de bărbați executate în **Cheviot și Kammgarn.**

Stofe pentru Paltone și Pardesiuri: **Palmerston, Chontagnac și Krümer.**

Stofe de uniforme, Tricots etc. pentru ofițeri și amployați.

Postavuri și stofe **Loden** impenetrabile, mult mai solide și durabile, ca ori-și care stofe din streinătate.

Mare asortiment de diferite Covore, **desenuri frumoase.**

Diverse flanele albe, roșii etc. pentru fuste de dame.

PLAPOME din lână curată.

PLEDURI, pentru bărbați și dame.

Ne rugăm de o cercetare cât mai numărôsă

1393.10 - 12

WILHELM SCHERG & Cie.

Resturi de stofe cu prețuri foarte scădute.

Numai

pe ómenii

tineri

îi interesează **Injecția Orientală** a **Dr. BOITON din Paris** după întrebunțarea de câte-va zile lecușese și cele mai învechite suferințe. **Oleiu Santal și Balsam Copeai** devine de prisos, de órece aceste mijloce strică stomacul și nu vindecă bóla.

Prețul unei sticle **BOITON Injecția** 1 florin.

Deposit general pentru Ungaria:

Apoteca ZOLTAN BELA Budapesta,

V. Grosse-Kronnengasse Nr. 23. (Ecke Széchenyi-platz).

Se află în farmaciile mai mari. Adresa pentru comande cu posta:

Farmacia **ZOLTAN** Budapesta.

„THE GRESHAM“

Societate Englesă pentru asigurarea vieții

Fundată în anul 1848. în Londra. Fundată în anul 1848

au înființat cu începerea dela 1 Septembrie a. c. o nouă

modalitate de asigurare a împrumuturilor hipotecare,

care face posibil fie-cărui proprietar de pământ sau de case, a cărui avere imobilă este încărcată cu datorie hipotecară, în schimbul unei tace neînsemnate se asigure familiei sale avantajul, că în cas dacă ar muri în decursul termenului de amortisare se-î rămână proprietatea hipotecară liberă de datorie.

Pintr'o astfel de asigurare a datoriei hipotecare, societatea în schimbul unei tace anuale foarte neînsemnate, ia asupra-și obligamântul, că la mórtea părții contractante, întéple-se aceea ori-și când în decursul termenului de amortisare, se plătescă imediat băncei împrumutătore restul datoriei hipotecate, punând familia în posesia proprietății libere de datorie.

La încheierea acestui soiț de asigurare este cu totul indiferent, dacă împrumutul este contractat de acuma, ori mai de mult, de óre-ce taca anuală se calculează numai pentru timpul restant.

Condițiunile sunt clare și pot fi înțelese ușor de ori cine.

Procedura de contractare la asigurare nu este împreunată cu nici o greutate.

Informațiunii mai detaliate oferă:

Szepessy Lajos,

representantul pentru Ardeal al secțiunei de împrumut hipotecar a

societății englese de asigurare pe viață „The Gresham.“

Cluj, Trencsén-tér Nr. 1, (casa proprie).

6 - 10

Faceți comande la **COLECTORUL PRINCIPAL,** Denumit de Direcția Loteriei de clasă r. ung. priv.

Mészáros Miklós, Budapest, Nador-utca 5, Cutia postel 237.

Pentru losuri originale clasa I. a

Loteriei de clasă reg. ung. privilegiată.

Depunere fixă. Șanse mari.

Cel mai mare câștig event. **1 Million coróne.**

Tragerea Loteriei I. clasă în 11 Novembre 1897

La comande se se trimite cu mandat postal:

Los întreg, jumătate, a patra parte, a opta parte
fl. 6.— 3.— 1.50 —.75

Listele apar în gazete. — Lista oficială se trimite fie-cărui jucător la 8 zile după tragere. — Planul oficial gratis.

Marea bancrută!

New-York și Londra n'au lăsat necruțat nici continental european și marea fabrica de argintăria s'a vădut necesită să dăruiască întregul ei deposit în salubul unei răsolate mici pentru muncă.

Eu sunt împuternicit să îndeplinesc acest mandat.

Eu trimit prin urmare ori cui, fã bogat, ori sărac, ur nătórele obiecte pentru mica suma de **fl. 6.60** și adică:

- 6 cutite fine de masă cu lama veritabilă englesă,
- 6 furculițe de argint patent american dintr'o bucată,
- 6 linguri de argint patent american,
- 12 lingurițe de argint pentru cafea patent american
- 1 lingură de argint pentru supă patent american,
- 1 lingură de argint pentru lapte patent american,
- 2 ciocanele de argint pentru spart ouă, patent american,
- 6 cesci Victoria englezesci,
- 2 candelabre de masă,
- 1 strecurătoare pentru ceai,
- 1 zaharniță,

44 bucăți la un loc fl. 6.60

Tóte cele 44 de obiecte sus amintite au costat mai înainte fl. 40 și acum se pot cumpăra pe prețul bagatel de fl. 6.60.

Argintul patent american este un metal alb, care își păstrează co órea argintului 25 de ani, despre ceea ce se garantează.

Cea mai bună dovadă, că acest iuserat **nu e șarlataniă,** mă simt îndatorat în public, că ori cine, carui na-î convine marfa îi trimit bani înapoi, nimenea însă se nu trecă cu vederea ocașionea această favorabilă, de ași procura această garnitură pompôsă, care cu deosebire se potrivese pentru

DAR DE NUNTĂ ȘI CADOURI OCASIONALE și pentru menaj de casă.

Depou numai la **A. HIRSCHBERG-S** Haupt-Agentur der vereinigten amerik. Patent Silber-waarenfabriken. **WIEN,** II., Rembrandtstrasse 19/VII.

Se trimite în provincia numai cu rambursă postală seu cu trimite-rea sumei înainte.

Priful de curățit aceste obiecte 10 cr.

Veritabil numai cu marca:

Estras din scrisorile de recunoștință.

Sunt foarte mulțamit cu trimiterea garniturii, și s'emi mai trimiț încă o garnitură cu fl. 6.60. — Kolozsvár. Exelens Baronin Bánffy.

Cu trimiterea garniturii sunt foarte mulțamit. Vê rog a trimite încă una asemenea. Bozo vics, Ungaria. Alex Keresztes, fisolgăbirău.

Cu trimiterea sunt mulțamit. Vê rog încă pentru o garnitură. Kalocsa. 1159.3-5 Johann Majorosy.

La 11 Novembre a. c. se începe tragerea câștigurilor clasa I a

Marei Loterii de clasă reg. ung. priv.
100,000 losuri. 50,000 câștiguri.

Cel mai mare câștig în cas favorabil

Coróne 1.000,000 (Un milion)

Câștiguri specificate:

600,000, 400,000, 200,000; 2 à 100,000, 90,000, 80,000, 70,000, 60,000 coróne, și așa mai departe, în total se trag în cincî luni și șese clase câștiguri de

13.160,000 coróne.

Losuri originale costă după plan:

Un los întreg . . . fl. 6.— o jumătate de los . . . fl. 3.—
a patra parte . . . „ 1.50 a opta parte de los . . . „ —.75

Comande se se facă de grabă înainte de 11 Noemvre la

Török A. és Társa Budapest. Váczí kórút 4/P.